

56806

607

U 18 104/1929 c.1

ВІСТЕНЬ

Секретаріату Головного Політичного Комітету
Української Партиї Соціалістів-Революціонерів.

Ч. I.

15 лютого 1929.

Прага.

Моноглідність політики організацій нашої партії, що дозворшила протягом грудня 1928 р. та створення спільноговіровничого центру партії починає до життя цей бюллетень. Виходити від буде 1 і 15 кожного місяця, обслуговуючи місцеві відділи партії в першу чергу інформаціями про діяльність центра та подавати відомості про визначні політичні події, що відбуваються на українських землях і в світі.

Невеликий розмір бюллетеня не даватиме можливості ширше висвітлювати питання ідеології чи тантакиї нашої партії, але все є дозводиться вміщати час-од-часу короткі статті чи замітки, в яких цікаві для партії події будуть оцінені зі становища революційного соціалізму.

Бюллетень поділиться на частину офіційну, в якій будуть вищати постанови Головного Політичного Комітету, Президії та Секретаріату й частину ноеофіційну, в якій подаватимуться інформації про життя місцевих організацій та міститимуться короткі статті чи замітки за підписами авторів. Тому Секретаріат закликає товаришів дописувати до бюллетеню про події на місцях, Комітети мають подавати звіти про життя й працю організацій не менше одного разу в місяць.

Розкидані по всіх країнах організації її поодинокі товариші мають мати пам'ять думки й чину. Цього можна досягнути лише взаємною інформацією й постійним зв'язком з партійним центром. Кожний соціаліст-революціонер маєть мати партійне завдання, де б він не був. Кожний маєть прислужитися до розвою партії революційного соціалізму, яка активно веде боротьбу за визволення українського народу. Товариші, що перебувають на рідних землях чи ті, що на еміграції мають працювати по плану партійного центру. Розпорядженість та безпомилковість - дух всієї партії. Ліка координація чину кожного товариша, лише ції по окрему плану приведуть партію до порекоги над ворогами українського трудового народу.

Партія наша за революції перенесла велике розвиття. Значна частина членів зійшла з позицій революційного соціалізму, приставши чи до буржуазних таборів чи до большевиків. Але ті, що не впали в аневіру, що чуття переножну ходу трудових націй пристягають до свого визначення, хай схріплють позиції партії.

І то не розпорядженість, а підпорядкуванням себе соціалістичному колективу, що високо несе прапор УЛС-Р.

— 632527

56806

ВІДДІЛ ОФІЦІЙНИЙ.

Утворення Головного Політичного Комітету УПС-Р.

Згідно з ухвалами Закордонної Організації УПС-Р, і Закордонних Груп УПС-Р 7 грудня відбулося спільне засідання представників обох організацій з метою утворення контактового зв'язку поміж обома організаціями для ведення загальної партійної політики.

Після досягненого було відмінено пред'явлення обома організаціям ствердили, що пережиті непорозуміння не можуть на далі бути перешкодою до політичної співпраці, та ухвалили:

- з метою координації праці та встановлення спільної політичної лінії УПС-Р - утворити Головний Політичний Комітет в складі керуючих органів обох організацій, правомочні постанови якого мусуть бути обов'язкові для виконання обох організацій.

Таким чином до Головного Політичного К-ту входять такі т.т.: П.Богацький, Н.Григорій, Г.Денисенко, С.Довгаль, А.Животко, Л.Клименко, Д.Куліківський, І.Паливода, М.Скидан, К.Станіславський та М.Шаповал.

Гол.Політ.Комітет виділив президію в складі т.т.: Н.Григорій /голова/, П.Богацький, М.Шаповал /заступники/, С.Довгаль, А.Животко /секретарі/.

В справі набілізації соціалістично-соборницьких сил для спільної політичної та громадської чільності Гол.Політ.К-т визнає необхідним заidxчленням політичного блоку соборницько-соціалістичних сил /УСРП, Оборона України і інші/ на спільній платформі і зі спільною загально-політичною таємницею.

Комітет визнав за необхідне, щоби УПС-Р розвинула акцію для створення об'єднання соборницьких, соціалістичних і демократичних сил, які можна б направити на боротьбу за основні визвольні завдання української демократії - Соборну, Самостійну і Демократично-Трудову Республіку.

Гол.Політ.Комітет відбув на протязі грудня и.р. і січня ц.р. 5 засідань, на яких були обговорені внутрішньо-організаційні справи, а також був вироблений та принятий план широкої громадсько-політичної роботи.

На засіданні Гол.Пол.К-ту 8-І-29 р. обрали представників до Народної Української Ради, які вийшли т.т.: Довгаль, Паливода, Животко й Кошелев. Ухвалено приняти участь в святі Трудового Конгресу в Празі в ж. місцинах.

Народна Українська Рада.

У четвер 10 січня 1929 року відбулися Установчі Збори Народної Української Ради, що повстала з представників підлітичних, професійних та громадських установ і поодиноких громадян, які стоять на підходах соборності, самостійності укр.zemel та трущової демократії. Головний Політичний Комітет взяв активну участь як в праці Ініціативної Комісії по утворенню НУР, так і на Установчих зборах, залегувавши своїх представників до Ініціативної Комісії - т.т. Шаповал, Григорія і до складу НУР - згаданих чотирьох товаришів.

Збори відмінили голова Ініціативної Комісії т.Шаповал, який засував ті мотиви, які поставили перед активним соборницько-демократич-

ним і соціалістичним громадянством потребу утворення громадсько-політичного осередку, який має бути НУР.

Приняли в засаді мотиви створення УНР, збори заслухали, обміркували і прийняли статут та перевели вибори Президії та Ради Старшин. До Президії було обрано: Головою - т. Шаповалу, першим заступником проф. С. Шелухіна, Генеральним Секретарем - Н. Григоріїва. Другого заступника та члена Президії виришено до обрати на слідчому засіданні пленуму НУР.

До Ради Старшин обрано: проф. С. Русову, ген. В. Петрова, П. Богацького, А. Животко, С. Ловгалия, Л. Клименка. Решту членів мають обрати на слідчому засіданні.

На Установчих зборах взяли участь - представники УПС-Р, Сел. Спільнини, Укр. Всепроф. Роб. Союзу, Укр. Комітету та поодинокі громадяні запрошенні Ініціативною Комісією.

У зважку з розпочаттям праці НУР, Гол. Політ. Комітет закликає всіх товаришів на місцях негайно приступити до активної праці в напрямі пропаганда ідеї НУР та творення відділів і комітетів, допомагаючи в тому членам Народної Української Ради.

СВЯТО 10-ЛІТТЯ ТРУДОВОГО КОНГРЕСУ В ПРАЗІ.

22 січня ц.р. минуло 10 літ від часу, коли був скликаний Трудовий Конгрес України в Київі. Конгресом революційна Україна славила свою перемогу над реакційною гетьманщиною, яку повалили трудові маси під проводом Директорії. Ці пам'ятні дні позначені в нашій історії великою перемогою і Селянсько-Робітничої України ніколи їх не забуде.

Тому Народна Українська Рада, що створена з громадсько-політичних течій, які стоять на засадах Трудового Конгресу, врядила в цей день десятиліття приміське вроčисте засідання. Велика сала Сміховського Народного Дому була наповнена публікою.

Засідання відкрив голова Президії Народної Української Ради М. Ю. Шаповал, який в своїх словах засував значення Трудового Конгресу в історії України. Промоце́ць торжнує яскравих моментів боротьби укр. селян та робітників за соціальне та національне визволення. Центральна Рада і Трудовий Конгрес були органами трудової України. Вони поклали міцні основи нашої державності та визначили програму боротьби за повне визволення. Центральна Рада прийняла заяву про конфіскацію землі у поміщиків і передачу її трудовому селянству та проголосила державну незалежність України. Трудовий Конгрес проголосив трудовий принцип і злуку українських земель в одну Соборну Республіку. Ці органи української Трудової демократії вказали основи нашої визвольної програми і хто хоче йти з народом, той має боронити принципи, в боротьбі за які поклали голови свої тисячі українських людей. Хай пам'ять їхня буде вічною!

Збори вставанням вінагуали пам'ять полеглих борів.

Голова Президії зачитав Декларацію Народ. Укр. Ради, яку збори прийняли гучними оплесками. Далі учіляє слово проф. С. Шелухіну, який виголошує доклад про історично-правні питання укр. державності.

Докладчик ахарактеризував форми державності за київсько-київської доби, проаналізував причини занепаду і докладно зупинився на добі старої київської гетьманщини, коли Україна анік стала самостійною державою. Гетьман Хмельницький, підписавши Переяславську умову, визнав зверхність московського царя, а не ротницької держави.

Росія потоптала Переяславську умову і знищила українські вольності. Але коли царат упав у лютому 1917 р. Україна юридично стала ні від чого незалежною, бо зверхніка, якому піддався Б.Хмельницький, настало.

Доиладчии спинився на оцінці Універсалів Центральної Ради і головно на IV Універсалі, яким проголошено самостійність. Віхи Україна боролася за це право, але хижі сусіди не давали їй жити по своїй волі на своїй землі. Так і цього разу волю нашого народу зламали Москви, Поляки та інші. Але Народна Українська Рада мусить організувати сили для повернення природного права українського народу. Під її проводом наємо здобути волю і землі в очну Республіку.

Збори вислухали доклад проф. С.Шелухина з ведиким зацікавленням. Після забрала слово проф. С.Русова. В своїй промові вона зясувала моральні підстави українського визвольного руху. Трудно за часи революції виснажити моральні принципи народного руху. Але можна революція висуває великі ідеї, так і наша Велика Революція проїшла під гаслами волі і братолюбія до всіх народів. Наш Народ дуже цінить волю. В своїх піснях, казах та інших творах поезії він оспівує волю та прагне до неї. Але це природне стремління нашого народу зустрічає опір і перешкоди, що чинять сусіди, які хочуть панувати над нами. Бже здавна народ виділяв з поміж себе оборонців, що виступали на боротьбу з кривдю. Були війни, революції, відбирали вони багато жертв. І чи є можна рівняти тих борців, що стратили життя в боротьбі за волю з тими, що змагалися за поневолення? За визвольну справу мають братися люде високої моралі й відданості нароцій визвольній ідеї. Що Драгоманів бе сказав, що "до чистої справи треба чистих рук". Зазраз багато є людей, що експлоатують революційні настрої нашого народу, але Народна Українська Рада, що взяла за основу своєї праці засади Трудового Конгресу мусить обнати провід визвольним рухом, бо чиста справа визволення вимагає чистих рук - трудових рук. Тихим голосом кінчаче своє слово неутомна дідичка. Зворушена автіторія довгими оплесками виявляє вдачність до неї та солідарність в думках, що були виголошенні.

Палку промову виголосив ген. В.Петрів, який говорив про боротьбу за трудову республіку. В словах його чулося волітьне завіята.

Селянсько-робітничий Україна, мовляв, може замататися лише за свої інтереси і будувати такий лад, який може вдовольнити трудову Україну. І горе тому, хто ці інтереси занехтує чи не доцінить. З недавньої боротьби масою докази цього твердження. Після лютневої революції 1917 р. на всім просторі тодішньої Росії і України залинуали кличі: "Вся влада Установчим Зборам!" Всім ясно було, що на установчі збори пришлють своїх представників - поміщиків, фабриканти і інші капіталісти, які гнобили трудові класи за часів царства. Тимчасовий уряд обіцянками годував селян та робітників, не переводив соціальні реформи, а все це відкладувалось до Установчих Зборів. Тому большевикам легко було кількома кличами про негайні революційні зміни соціальних відносин повернути робочу масу проти тимчасового уряду і Установчих Зборів, які збиралися мирно говорити з буржуазією.

На Україні Центральна Рада висунула національні і соціальні кличі, але реалізувала в більшості національні, тому й не злобула таємної антивної підтришки, якої заслуговувала.

Зовсім інше явище ми бачимо пізніше, коли революційні партії оголосили повстання проти гетьмана. На боротьбу з цим режимом піднялася вся трудова Україна, бо ясно бренила соціальнаnota в програмах тих течій, що керували повстанням. Трудовий Конгрес - це класовий вищий орган селянсько-робітничої України і він був виразником змагань та цілей народу. Його постанови й закони були потоптани пет-

люрівшиною і тому УНР впала.

Народна Українська Рада мусить незмінно стояти на основах, що пояснив Трудовий Конгрес. Самостійність і соборність Республіки та трудова організація її - ось ті належні каміні, що покладені в основу нової будівлі.

Народна Українська Рада заявляє трудовому народові України, що вона хоче йому служити й буде служити.

Н.Я. Григорій виголошує свою промову. Говорить спокійно, думки розгортає логічно і впевнено. Тема - Трудова програма й українська еміграція. Промовець синтетично переглядає передреволюційну пору й вимірює соціальну структуру України. Тому, що ціла нація наша складається з селян, робітників і трудової інтелігенції Центральна Рада склалася з представників цих груп.

Понішки й фабриканти Центральної Ради не підтримували, а боролися з нею, бо ці групи складалися з росіян, поляків і інших, тільки не з українців. Через те національним і разом з тим соціальним гно-бітникам на Україні була чужа буржуазія в М.Драгоманів спостеріг, що на Україні соціальне визволення означає й національне, а національне - по змісту буде соціальним. Це треба пам'ятати особливо і в наш час та не ставити питання про перевагу національного над соціальним чи нарваним, бо хто ставить так питання - вимає повну неповідомленості і незнання особливості структури України та її визвольних стремлінь. Так склалася історичні умови, що форма національного визволення у нас має йти в парі з соціальними. На цім становині столти соціалістичні українські партії, визначні політики, письменники, мислителі. Цього вимагали і реальні інтереси української нації і Укр.Центральна Рада, взявши цей напрямок політики, створила Українську Народну Республіку, яку визнали найголовні держави світу. Республіка ця занепала через внутрішнє розбиття українського руху на три табори: комуністичний, буржуазний та трудовий, з яких перші два зачали орієнтуватися на чужі сили, а не на свій народ. Одні на комуністичну Москву, а другі на буржуазію Захід.Європи. Лише один табор - трудовий орієнтувався на власні народні сили, але розбиття, яке внесли в українські маси два інших табори не дали можливості обеднатися такій більшості, яка здобула волю для всього краю. Частка пішла з комуністами /Московциною/, які внищили нашу незалежність, а друга - з буржуазією /Польщею/, яка теж поневолила Україну при допомозі українських перекінчиків.

Революція застала нас непідготовленими. Ми не мали відповідного числа інтелігенції, не мали своїх економічних, професійних, політичних організацій. Потерпівши поразку, трудовий табор повів уже на Чужині широку освітню працю серед українського громадянства, щоб усунути всі прогалини в народній житті. Зараз ми маємо багато соток інженерів, докторів, що починали високі школи й приготовлені до суспільного бутінництва. Народна Українська Рада мусить вести роботу по програмі, намресленій Трудовим Конгресом. Самостійність і соборність українських земель, трудова основа в господарськім будівництві - це те, чим здобувала Укр.Центр.Рада і Трудовий Конгрес. Ухили від цих засад принесли руїну й страту своєї державності. Відновити нашу волю можна тільки поворотом на ту програму, за якої ми здобуваємо. Народ.Укр.Рада й поведе організаційну роботу серед працюючих нас саме в цьому напрямку.

Після промови, Н.Я. Григорій оголосив привітання Н.У.Раді, надіслані з різних міст ЧСР та інших держав. Особливої уваги заслуговують привітання Робітничих відділів, що були надіслані з таких місцевостей: Прага, Брно, Цвітов, Хеб, Гословін, Ліберець, Турнов, Мімона, Німецьке Яблонне, Пльзень, Длір Королів, Молода Болеслава, Братислава /Чехословач-

чини/, Нарик, Кнотанж, Нільванж, Альгранж, Галанж /Франція/, Льєж /Бельгія/ і багато інших.

Після цього візбрав слово проф. Ф. Швант, колишній член Директорії і привітав Народну Українську Раду, як національно-політичний центр, перед яким готовий чати звіт за свою чільність та авторітет якого від визнає, і сподівається, що його визнають всі українці, кому дорогі інтереси нашого трудового народу.

Од громадянства з Галичини /Стрільці У.Г.А./, що перебуває на праці та інш./ привітав Н.У.Р. Др. Ліщинський, який пообіцяв почути підтримку НУР та побажав усіх у вправі для визволення Й обеднаних всіх українських земель в одну Трудову Соборну Республіку.

Од Укр. Робітничого Всепрофесійного Союзу в ЧСР привітав Народну Укр. Раду голова Управи Союзу Н. Будко, який заявив, що Роб. Союз буде підтримувати НУР і допомагати всіма силами Раді в її роботі.

Од Калиніцької Комісії культурних робітників в ЧСР привітав Н.У. Раду гр. Уланов.

Од Білорусів виголосив привітання Др. Т. Гриб, який підкреслив значення Трудового Конгресу у виапольній боротьбі та зазначив, що прогреси Трудового Конгресу є принципом вимови життєвих інтересів України.

Од Кубанців склав привіт проф. Гр. Омельченко, що обіцяв підтримку од українців з Кубані, які Народ. Укр. Раду вважають своїм національно-політичним провідником.

Хоч до слова для привітань зголосилися ще різні представники, але за браком часу Президія слова їх уже не учили, а запропонувала перечити привітання на письмі.

Останній говорив М. Шаповал. Короткими, сконцентрованими виразами він висловив засади визвольної програми Трудового Конгресу. Численні й відсотками скріпив свої твердження. Тому вийшов соціологічно-науковий аналіз відносин на Україні між націями й класами, але мистецьки оброблений добіркою мовою, з величним піднесенням виголошений, викликав глибоке зворушення, ентузіазм та почуття непереможності правоти тих гасел, за здійснення яких стала до боротьби Народня Українська Рада. Розгорнувши широко аргументацію промовець звільнив визвольну програму, яку оповістив Трудовий Конгрес до 5 точок:

1. Самостійність Української Республіки,
2. Соборність її,
3. Трудова демократія, як форма політичної організації,
4. Визволення труда від капіталу,
5. Національна культура, як форма і зміст свідомості

українського народу.

Ця програма й варе в виразом народних прагнень, тому й НУР бере їх неаміло, бо вони дійсно охоплюють потреби нашого трудового народу. Перефразення цієї програми в житті забезпечує селянам і робітникам /а це 95% нашого народу/ вільний розвиток. Ми, що хочемо здобути віру волю для нашого народу, будемо змагатися за цю програму. Українська інтелігенція мусить піти в народом, себ-то визнати вказану Трудовим Конгресом програму, коли вона хоче справжнього визволення. Історія наша дас безліч прикладів, коли наша інтелігенція нехтувала народні інтереси і кожного разу нація програвала, бо селяне не йшли за тими, хто наважувався ігнорувати їхні інтереси.

Останній приклад насмо в недавнього минулого, коли влада УНР знехтувала програму Трудового Конгресу, як вираз волі трудових народу, то через те забулася її симпатій серед селян і робітників і тому впала.

Святинячі щасливі річниці здійснення соборності України, Народня Українська Рада повністю згадує Конгрес Трудового Народу

України і закликає трудові маси і всіх грохачів спнатити під прапором Трудового Конгресу, на якому сліє горить сонячний прапор:

Цим переможеш!

Хай живе світла пам'ять Трудового Конгресу!

Бурхливі довгі оплески зборів були виразом солідарності з принципами, які піднесла Народна Українська Рада, та свій бойовий прапор.

Свято скінчилося. Настала бучанна дружня праця колективу, що сძнається під прапором Ради. Завзяття, і революційний запал, що панує настроем широких трудових мас, які підтримують Народну Українську Раду, є запорукою успіху роботи соборницького, демократично-трудового національно-політичного центру.

КОНГРЕС УКР.СОЦ.- РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ У ЛЬВОВІ.

В перших числах лютого ц.р. у Львові відбувся ХХХІ Конгрес Української Соціалістично-Радикальної Партиї.

Головний Політичний Комітет УПС-Р одержав від Секретаріату УСРП запрошення надіслати своїх представників "щоб тим, - як пишеться в листі - зауважити солідарність наших змагань до спільній мети".

На каль Гол.Пол.К-т не мав можливості надіслати представників від УПС-Р на цей Конгрес дружньої партії. Але від імені УПС-Р 30-го січня ц.р. надіслано привітання Конгресові наступного змісту:

"Конгресові Української Соціалістично-Радикальної Партиї.

Шановні Товариші!

Головний Політичний Комітет Української Партиї Соціалістів-Революціонерів засилає Вам щирій соціалістичний товариштвий привіт і бажає успіху Вашому Конгресові в його праці.

Ваша праця в краю і боротьба з переможцями викликає у нас подив і зрозумілу радість з того, що Ви відроджуєте партію на соціалістичній програмі та засадах революційного народництва. Це нас особливо тішить тому, що віримо, що лише цим шляхом трудовий народ України досягне своєї визвольної мети.

Витерпні величі боєві пригоди на Україні і меновірність в Європі, ми змінили своє переконання, що лише власними силами і визволиться український трудовий люд, в твердій організаційній боротьбі проти ворогів зовнішніх і своїх внутрішніх. Тому маємо найширіше побажання: поставте в краю всі сили на організовану працю, організуйте передовим культурно-просвітну і господарську роботу, щоб зібрати селян і робітників під одним проводом, біля однієї праці і наслідки швидко прийдуть.

В цей час, коли розперезаний польський фашизм все більше розкладову роботу серед трудових мас Західної України та московська ідеологічна інвазія пробиває собі шляхи комуністичною пропагандою і прагне розсіяти лави робочого люду, УСРП особливо має чуйно стояти на стоячі селянсько-робітничих інтересів.

УСРП мусить стати авангардом українського соціалізму та єдиним провідником трудящих Західної України в боротьбі за своє визволення. Але для цього потрібна валізна організованість народних мас і єдність їх навколо партії.

Партія мусить повести широку культурно-освітню роботу серед селян та робітників, бо за гасла Партії можуть успішно змагатися лише сабрею знаттям селян та робітників. Лише вони довершать будову нового українського суспільства, про яку мріяли величні українського духу Шевченко, Франко, Драгоманов...

УПС-Р за останні роки створила на еміграції кілько освітніх установ, що ведуть свою працю тверд робочого люду паневоленого "на нашій не свої землі" та розкиданого Хуртовинно поцій по світі. Одною з визначніших таких установ є Український Робітничий Університет, що веде навчання кореспонденційним способом, а через те є найбільш доступним для всіх селян і робітників че-б воїн не були. Ця установа є величезним здобутком УПС-Р і ми пропонуємо її УСРР, як реальну допомогу при організації свідоності нас для найширокого вживання та використання в культурно-освітній роботі братньої Партиї.

Солідарність у революційній боротьбі соціалістично-народницьких був на всьому громадсько-політичному Фронті українському подімтовується в наш час категорично, тому вітаючи черговий Конгрес УСРР, ми зі свого боку пропонуємо в чоловій частині Ваших засідань зуникнити свою увагу над конкретними формами до співпраці дружніх партій, щоб здійснити соціалістичну солідарність та спільно йти до єдиної цілі - Самостійної Соборної Республіки Трудового Народу України.

Хай живе УСРР - провідник трудачих Західної України!

Хай живе солідарність революційно-соціалістичних партій!

Хай живе Трудова Республіка Українського Народу!

ПРЕЗІДІЯ ГОЛОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО КОМІТЕТУ УПС-Р :
/підписи/.

20 січня 1926.

Прага.

НОВА НАРОДНИЦЬКА ГАЗЕТА В КАНАДІ.

З першого січня в Вініпезі /Канада/ почала виходити нова газета "Правда і Воля", в якій найближчу участі бере т. М. Мандрика. Газета стоїть на засадах самостійності, соборності та трудової демократії і веде широку пропаганду цієї програми. Досі в Празі одержано 4 чисел цієї газети. Зміст її чумо цікавий, що сторінкам її обговорюються справи всеукраїнського значення, а не лише місцеві, як то роблять інші канадські чи американські газети, чому її не інтересують європейського читача.

У "Правді і Волі" міститься й довші наукові статті про культуру, економіку і політику. Для канадських українців, як і в усьому українському культурно-політичному житті появив цієї газети є визначна подія. Видає газету Укр. Народний Дім у Вініпезі та союзні з ним народні організації.

Секретаріят закликає товаришів підтримати "Правду і Волю", надсилаючи їй інформації, статті та інші матеріали.

А д р е с а : "Prawda i Wola", Box 1681
Winnipeg, Man.

СЕКРЕТАРІАТ ГОЛОВНОГО
ПОЛІТИЧНОГО КОМІТЕТУ УПС-Р.

Ціна одного числа
І к. ч.